

Теоретико-організаційні основи управління державними фінансами

- 1. Сутність та призначення управління державними фінансами.**
- 2. Об'єкти та суб'єкти управління .**
- 3. Предмет та завдання управління фінансами.**
- 4. Нормативно-правове забезпечення управління державними фінансами**
- 5. Система управління державними фінансами: органи управління, методи управління, інструменти.**

Управління – це свідомий вплив з метою розвитку та вдосконалення об'єкта.

Управління фінансами – складний процес, що представляє єдність керованої (об'єкт) і керуючої (суб'єкт) системи.

Керуюча (суб'єкт) – фінансовий апарат – сукупність фінансових інститутів, установ.

Керована система – державні фінанси – сукупність грошових фондів.

Мета управління державними фінансами – забезпечення фінансової стійкості та фінансової незалежності при здійсненні стратегічної інноваційної концепції розвитку економіки країни, що виявляється в динамці макроекономічної збалансованості, твердості національної валюти і в кінцевому підсумку – в поєднанні економічних інтересів держави і всіх господарюючих суб'єктів.

Процес управління фінансами будується у відповідності з 5 – основними принципами:

- єдності, збалансованості, цільової спрямованості, диверсифікації, стратегічної орієнтованості.

Організаційна структура управління фінансами - це сукупність фінансових органів та інститутів, яка характеризує органічну єдність об'єкта і суб'єкта управління

В якості суб'єкта управління фінансової системи є фінансовий апарат - установи, зайняті в управлінні фінансами, які взаємодіють один з одним, для створення оптимальних умов формування і використання фінансових фондів як сукупність фінансових органів та інститутів, які управляють грошовими потоками.

Об'єктом управління є фінансові ресурси, які концентруються у відповідних фондах і включають сукупність відносно відособлених взаємозв'язаних фінансових відносин, які відображають специфічні форми та методи розподілу й перерозподілу ВВП. У число об'єктів включають: фінансову діяльність держави і окремого господарюючого суб'єкта (організації, корпорації, тощо); обрані суб'єктом управління напрями здійснення фінансової стратегії і тактики; конкретні показники фінансової діяльності господарюючого суб'єкта: основні та оборотні фонди, витрати і прибуток, інвестиції і дивіденди і т. д.

сукупність різноманітних видів фінансових ресурсів, сконцентрованих у розпорядженні держави, господарюючих суб'єктів і домашніх господарств для виконання покладених на них функцій, а також для задоволення економічних і соціальних потреб, фінансова система як об'єкт управління, класифікується за двома критеріями: за внутрішньою будовою і організаційною структурою. Це накладає свій відбиток на характер і методи регулювання і управління нею.

Державний бюджет - це головна ланка, головний механізм управління фінансовою системою. Він являє собою централізований грошовий баланс доходів і витрат держави.

Для управління публічними фінансами в Україні найбільш характерні: грошовий характер управлінських механізмів; безоплатний і безповоротний характер взаємовідносин господарюючих суб'єктів та населення з місцевими та державним бюджетами і позабюджетними фондами; примусова форма грошових відносин між державними органами, органами місцевого самоврядування, з одного боку, і господарюючими суб'єктами і населенням - з іншого; перерозподіл вже розподіленого сукупного суспільного продукту у його грошовій формі, яке супроводжується створенням різноманітних фондів грошових коштів, що мають цільове призначення.

Важливим елементом загальнодержавного управління фінансами є державний кредит. Для вирішення суперечності між величиною необхідних потреб суспільства і можливостями держави їх задовольнити за рахунок бюджету Росія, як і більшість країн світу, використовує державні позики. Кредиторами виступають фізичні і юридичні особи, позичальником - держава в особі її органів.

Фонди страхування забезпечують відшкодування суб'єктам господарювання понесених ними збитків від стихійних лих і нещасних випадків, а також сприяють їх попередженню. Страхування - система економічних відносин, які включають сукупність форм і методів формування цільових фондів грошових коштів та їх використання на відшкодування матеріальної та іншої шкоди фізичній або юридичній особі за рахунок коштів страхової організації (страховика), які були сформовані частково за рахунок коштів того самого особи, яким виплачується відшкодування, обумовлене різними непередбаченими несприятливими явищами.

Суб'єктами управління фінансами в Україні є законодавчі та виконавчі органи влади – Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України .

Міністерство фінансів України є органом виконавчої влади, що здійснює функції з вироблення фінансової політики і нормативно-правовому регулювання у сфері бюджетної, податкової, страхової, валютної, банківської діяльності, кредитної кооперації, державного боргу, аудиторської діяльності, бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності та ін. Міністерство фінансів в процесі управління забезпечує вирішення наступних завдань: розробку прогнозу соціально-економічного розвитку України на довгострокову, середньострокову і короткострокову перспективи; підготовку пропозицій і реалізацію заходів щодо вдосконалення бюджетної системи і механізму міжбюджетних відносин; участь у підготовці пропозицій щодо вдосконалення основних напрямків кредитно-грошової політики; реалізацію заходів щодо контролю за цільовим використанням державного бюджету і використання цільових коштів бюджету.

Рахункова палата - спеціальний контрольний орган, діяльність якого незалежна від Уряду і підпорядкована безпосередньо Верховній Раді України, вона контролює стан державної власності і цільове витрачання державних коштів у відповідність з фінансовим законодавством, а також державного бюджету і місцевих бюджетів - одержувачів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету.

Правові основи управління державними фінансами є гарантом стабільності чинного фінансового механізму і спирається: на Конституцію України; систему кодексів, Податкового, Бюджетного, Господарського, та ін; постанови Уряду України; установчі документи організацій; інші нормативно-правові документи.

Фінансова політика - це сукупність методологічних принципів, практичних форм організації та інструментів використання фінансів. Вона (політика) дозволяє з'єднати потенційні можливості управління, закладені безпосередньо в самих фінансах (об'єкти управління). У всіх державах фінансова політика реалізується фінансовою адміністрацією, діяльність якої будується у відповідності з наступними принципами:

- управління фінансами у відповідності з особливостями кожної ланки системи фінансів;
- спільність функцій всіх фінансових установ;
- керівництво центру при активній участі нижчестоящих органів управління.

Система управління державними фінансами

